

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань свободи слова

10 січня 2024 року

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую всім за вчасний прихід. В момент воєнних дій зрозуміло, що дуже важливим ресурсом є час. І тому, власне, те, що ми з вами починаємо вчасно, дякую, Євгене, за звернення уваги, це теж наш важливий ресурс.

Звісно, як і в будь-яких моментах зараз пропоную, власне, відкрити наше засідання українським привітанням "Слава Україні!"

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ЮРЧИШИН Я.Р. І величезна подяка нашим Збройним Силам, які нам дають можливість, власне, проводити такі засідання і звертати увагу на важливі демократичні моменти, як зокрема і розслідування справ, які стосуються перешкоджання діяльності журналістів. Це одна з головних компетенцій нашого комітету, власне, парламентський контроль.

Чому саме зараз ми проводимо це засідання? Ми фактично маємо завершення першого кварталу вже поточного року, тому всі можливості звести статистичні оперативні дані по 23-му року є. Наші колеги з правоохоронних органів, власне, нам надали інформацію про наявність справ по так званих журналістських статтях, динаміку їх розслідування. І, з одного боку, є хороші тенденції: у нас кількість таких справ зменшується. Але є і негативна тенденція: на жаль, і кінцевих позитивних результатів, тобто рішень у судах по факту з вироками чи з адміністративними стягненнями, кількість невелика.

Ну, звісно, я не буду зараз відкривати, як би, всі карти, у нас є колеги з правоохоронних органів, власне вони можуть розповісти.

Ми нашу роботу побудуємо наступним чином: спочатку ми дамо слово представникам правоохоронних органів, Національній поліції, ДБР, Офісу Генерального прокурора, після цього будуть питання від членів комітету, після цього будуть питання, позиції від, власне, запрошених наших колег з медіаспільноти. Ми маємо, власне, представників і тих студій, які, на жаль, зіткнулися із перешкоджанням діяльності їхніх працівників. Ми тут теж поговоримо і про важливі кейси.

Тепер кілька організаційних питань. Оскільки у нас зібрання, яке претендує на статус масового, величезне прохання дотримуватися норм, які зараз діють у Верховній Раді. Ми записуємо власне від апарату, від секретаріату нашого комітету наше засідання, але прохання викладати записи – година після завершення засідання. Ми орієнтовно плануємо засідання закінчити о 12-й годині, тобто орієнтовно о першій годині велике прохання викласти. Чому я дуже прошу колег дотримуватися цього моменту? Зараз ми активно ведемо як комітет роботу з керівництвом Верховної Ради про допуск журналістів до кулуарів Верховної Ради, де буде діяти такий самий принцип. Тому велике прохання сьогодні показати, що ми справді за цим принципом можемо працювати. І тоді ми з вами будемо зустрічатися частіше, бо підзвітність парламенту теж важлива.

Ще раз наголошую, викладаємо матеріали – годину після завершення засідання. Можна буде після засідання підійти до колег з правоохоронних органів за їхньої згоди підписати інтерв'ю чи до колег з комітету, але всі матеріали викладаємо, починаючи з першої години. Це перше організаційне питання.

Ну і друге організаційне питання. Нам потрібно виконати наші протокольні речі. І тому, шановні колеги народні депутати, вам був наданий порядок денний, який складається сьогодні з двох питань: перше – це власне про здійснення парламентського контролю щодо розслідування справ перешкоджання журналістській діяльності. Тут написано, що доповідаю я,

але доповідають фактично всі. Друге – про звернення народного депутата України Святослава Юраша щодо подання Президенту України про нагородження орденом "За мужність" III ступеня Кувшинової Олександри Андріївни, журналістки та продюсерки посмертно. І третє питання – "Різне".

Колеги, чи будуть зауваження, пропозиції до порядку денного? Немає. Добре. Тоді прошу голосувати. Хто за?

ШВЕЦЬ С.Ф. За? Проти? Утрималися?

Один відсутній. Одноголосно.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую.

Тоді ми приступаємо до розгляду першого питання. І ми підемо, скажімо так, по процесуальній процедурі: від слідчих до органів, до власне процесуальних керівників. Тому я зараз запрошую до слова пана Євгена Васильовича Колесника, заступника начальника Головного слідчого управління Національної поліції України. Прошу. Я пропоную регламент до трьох хвилин, якщо співдоповідач, то ще хвилинка.

КОЛЕСНИК Є.В. Доброго дня всім. Дякую за запрошення на цей комітет і можливість висловитись про діяльність органів досудового розслідування. Я скажу так, з порівнянням 23-й і 24-й, перший квартал цього року. Значить, упродовж 23-го року органами досудового розслідування Національної поліції розпочато розслідування за 72-ма кримінальними провадженнями, 30 з яких розслідувало слідство, а дізнання – 42 за фактами перешкодження законній професійній діяльності журналістів. З них 50 це передбачено статтею 171 Кримінального кодексу України, статтею 345 з значком "1" – 20 і статтею 347-1 Кримінального кодексу України – 2.

Що стосується вже в цьому році, то органами досудового розслідування розпочато досудове розслідування в десяти кримінальних провадженнях, з них 3 – слідство, 7 – дізнання. Це 7 – стаття 171 Кримінального кодексу і 345 з значком "1" – три кримінальних провадження.

Упродовж 23-го року в нас до суду направлено 12 кримінальних проваджень, з яких 7 розпочато в 23-му році і в минулому – 6, вірніше, 7 і 5 минулих років. Упродовж 24-го року до суду направлено три кримінальних провадження, з них по 345-й з значком "1" два кримінальних провадження і 171-а Кримінального кодексу – одне кримінальне провадження. В залишку в нас в даний час перебуває 124 кримінальних проваджень, з яких дізнання – 27 і слідство – 97.

Якщо можна, подальше слово передам колезі з управління дізнання, бо вона доповнить більш, що стосується досудового розслідування злочинів і кримінальних проступків. Дякую.

ГАМШЕЄВА К.В. (*Не чути*) вже оголошені. В минулому році 42 провадження розпочаті в першому кварталі цього року, навіть за станом на 10 днів квітня розпочато 14 кримінальних таких проваджень. Тобто динаміка, можна сказати, рівно іде з цього приводу. До суду в минулому році пішло 5 кримінальних проваджень, в цьому році вже 2 кримінальні провадження направлено до суду. Залишок є, з залишком працюємо, розслідуємо, вживаємо заходи, скажемо так. Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Хитра система. Дякую дуже.

Власне, дякую і пану Євгену, і пані Катерині Вікторівні Гамшеєвій – заступниці начальника управління дізнання Національної поліції України. Я так розумію, пані Катерина буде готова відповісти власне вже по справам в межах того, що дозволяють власне слідчі дії, які будуть і у нас, і у колег з медіаспільноти.

Я тоді запрошую до слова Костіна Сергія Юрійовича – керівника відділу управління Головного слідчого управління Державного бюро розслідувань.

КОСТІН С.Ю. Шановний голову, шановні учасники, дякую за запрошення прийняти участь в засіданні комітету.

Слідчими Державного бюро розслідувань наразі розслідується 17 кримінальних проваджень, пов'язаних з перешкоджанням журналістської діяльності або погрози застосування насильства. З цієї кількості 6 кримінальних проваджень пов'язані з масовими протестами 2013-2014 років. В одному з цих кримінальних проваджень повідомлено про підозру трьом особам, так званим тітушкам, обвинувальні акти направлено до суду.

Крім того, в провадженні одного із територіальних управлінь у нас розслідується кримінальне провадження стосовно працівника одного із правоохоронних органів, якому повідомлено про підозру. Наразі він перебуває у розшуку.

За минулий рік нами прийнято до провадження слідчими два кримінальних провадження. Вже в цьому році прийнято до провадження слідчими також одне кримінальне провадження, яке розпочато слідчими Служби безпеки. Але на даний час нами проводиться розслідування. Я думаю, що якраз по цьому провадженню будуть питання від медіаспільноти, членів комітету, які доповість більш докладно Богдан (*нерозбірливо*). Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Пане Богдане, ви зараз хочете чи вже тоді, коли будуть питання? Добре. Дякую.

Тоді я запрошую до слова пана Бонюка Олексія Петровича – начальника Департаменту кримінальної політики та захисту інвестицій Офісу Генерального прокурора. І до вас окреме прохання – узагальнити власне стан з розслідуваннями таких справ. Дякую.

БОНЮК О.П. Шановний пане голову, шановні присутні, хочу наголосити на тому, що ця категорія злочинів проти журналістів, вона є пріоритетною і ми завжди на цьому наголошуємо і під час публічних заходів, і проводячи певні координаційні наради з органами досудового розслідування, з правоохоронними органами. І нашим пріоритетом є те, щоб все-таки було досягнуто невідворотності відповідальності усіх, хто вчиняють злочини проти журналістів.

В цілому статистика, озвучена колегами, вона є вірною. І я би хотів відзначити ту обставину, що нам вдалося нарешті досягти того моменту, коли відбувається все-таки реєстрація всіх випадків протиправних злочинних дій по відношенню до журналістів. Якщо ще взяти там, наприклад, період часу до війни, час від часу виникали сумніви у правоохоронців, у слідчих, у прокурорів, чи реєструвати той чи інший факт, чи є певна особа журналістом, чи є там медіа гравцем, зараз термінологія трошки розширюється, дуже добре, я хочу зараз констатувати, що зараз дуже мало таких сумнівів виникає. Тобто всі випадки злочинних дій по відношенню до журналістів, я не буду зупинятись на конкретних складах, вони реєструються. І після цього прокурори всіляко спрямовують і сприяють розслідуванню, щоб воно було об'єктивним, повним, і щоб ми досягали того результату, що ці справи, вони не просто розслідуються заради розслідування, щоб всі справи були спрямовані до суду і винуватці постали перед судом.

Хотів би відзначити, що останнім часом нам вдалося спрямувати до суду декілька проваджень, які, я б сказав би, що раніше можливо вони б навіть і гіпотетично до суду б не потрапили. В першу чергу це стосується і вчора, під час конференції, озвучувався цей випадок, коли вчиняються певні злочини за умов неочевидності, коли погрози відбуваються особисто, навіть в таких випадках ми робимо все, від нас можливе і належне, і вимагаємо це, звичайно, що в тих рамках, які дає нам можливість закон, координуючи діяльність органів правопорядку, ми робимо все належне, щоб навіть в таких випадках ці провадження потрапили до суду, і це вже теж має свій необхідний превентивний ефект, тому що ми повинні все робити, ідучи навіть певним чином на необхідні такі інноваційні кроки, нестандартні кроки, щоб суспільство бачило і всі люди бачили, що ці випадки не залишаться без уваги і кінцеву крапку буде ставити суд. Не слідчий, не прокурор, а саме суд, і суд буде приймати рішення, чи винна особа, чи не винна, та, яка вчиняла певні дії по відношенню до журналістів.

Тобто я б в цілому сказав, що статистика вірна, ну там невеличке відхилення. У нас ще є не тільки провадження, які рахуються за Нацполком, є ще за іншими органами досудового розслідування. Це абсолютно правильно. В минулому році ми спрямували до суду 13 проваджень, вже в цьому році три. Але, знаєте, це такі цифри, які мало про що говорять. Нас більше цікавить зміст, якість, тому ми працюємо не тільки над якимись такими подібними величинами, ми зараз розпочали роботу, точніше навіть, відновили роботу над стандартами розслідування і роботи прокурорів в цій категорії проваджень, щоб якось уніфікувати цей підхід, щоб все менше і менше питань виникало у правозастосувачів і щоб всі діяли однаково. Вникаючи, виявляється певний факт, певна обставина і всі – від органу дізнання до прокурорів – одноманітно діють за певним лекалом, щоб гарантовано це провадження потрапило до суду.

Дякую. Будемо готові відповісти на якісь конкретні питання.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую. І спочатку за нашим регламентом будуть питання від мене та моїх колег, тоді від присутніх журналістів і представників медіаспільноти. І у мене буде три питання, їх по черзі спробую задати, для того щоб отримати повну відповідь.

При аналізі статистичних даних, які ми отримали власне від Національної поліції, Державного бюро розслідувань, Офісу Генерального прокурора і взяли з офіційної статистики, у нас є певні неузгодження статистичних даних. Можете пояснити, в чому ця причина? Наприклад, по статті 71-й за даними Офісу Генерального прокурора в 23-му році було 23 кримінальні провадження, з них 5 направлено до суду обвинувальних актів, за даними Нацполіції – 52, з них 5 за формулою 1 єдиного звіту про кримінальне порушення по тій же самій статті - 24 і до суду направлено 4. Власне підкажіть, будь ласка, на яку цифру орієнтуватись, бо це, здавалось би, суха статистика, але якщо у нас навіть між органами статистика не б'є, то дуже складно зокрема здійснювати функцію парламентського контролю і

розуміти, на якому етапі є певні аспекти. То до цих цифр в мене ще будуть питання, але зараз прошу, хто може відповісти на це питання.

БОНЮК О.П. Відповідь дуже проста. Якраз от один з євроінтеграційних кроків, це четвертий крок, він передбачає як один із заходів все-таки створення в Україні системи кримінальної статистики, щоб вона була єдина, щоб в одному місці збиралась вся інформація. Зараз у нас дійсно можуть відрізнитись підходи, от як я навіть озвучив величину, на яку посилались колеги, яка відповідає реєстрації за Нацполком, але у нас збирається інформація за всіма органами правопорядку. Тому тут краще нам в робочому порядку узгодити ці величини, а потім ми комітету точно вкажемо, яка з цифр вказує на відповідний показник. Але відповідь на питання буде дана, коли дійсно в одному місці вся буде кримінальна статистика збиратися. Вона буде однакова, уніфікована, і можна буде будувати аналітику.

ЮРЧИШИН Я.Р. Уточнення. Нам для цього потрібно якісь прийняти законодавчі кроки, щоб це формалізувати. Тобто що власне зараз заважає нам узгодити ці цифри?

БОНЮК О.П. В євроінтеграційному плані, поки це проект, я сподіваюся, скоро буде розглянутий урядом відповідний план заходів до стратегічного плану, затвердженого Президентом, який стосується реформи органів правопорядку, так от, там передбачено, що спочатку будуть вчинені певні організаційні заходи, які дозволять зібрати всю інформацію, в тому числі від судових органів. Попередньо таке бачення. Потім будуть вже плануватися відповідні законодавчі зміни.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую. Ми тоді чекаємо власне від Офісу Генерального прокурора моменту, коли потрібно буде включатися нам з колегами. І дуже сподіваюся, що організаційні заходи вже дадуть нам певну синхронізацію.

Ще одна проблема напевно навіть більше, скажімо так, гостра, власне, і за даними Офісу Генерального прокурора і за даними Національної поліції як базового відповідального за ці так звані журналістські статті, лише близько 10 кримінальних проваджень, 5 з 52-х чи 53-х направляється до суду. Натомість 60 відсотків таких справ закриваються. Поясніть, будь ласка, в чому тут проблема? Бо насправді показник надзвичайно низький.

І якщо знову ж таки посилатися на наші євроінтеграційний процес, то показником навряд чи є суто відкриття справи, хоча я погоджуюся, ми вже досягнули того рівня, що справи принаймні відкриваються. Тут колеги, які довго, перепрошую, в такому "бізнесі" моніторингу цієї справи, цих справ, можуть згадати часи, коли добитися того, щоб відкрити справу, потрібні були зусилля. Але ми маємо показувати високі стандарти демократичні розслідування цих справ. Ну, насправді ефективність, зараз це умовно можна говорити, бо частина справ у процесі, але на даний момент ми маємо ефективність 10 відсотків. Чим це зумовлено? Що на вашому полі? Що на нашому полі? Що на полі колег? Можливо, якісь є моменти, які передбачають, чим швидше людина звернулася з більшим об'ємом інформації, тим більше шансів? Але як показує практика, знову ж таки, ми, розглядаючи регіональні кейси, я дуже дякую представникам Інституту регіональної преси і Інституту масової інформації, які надають адвокатів, які допомагають адекватно звертатись. І ми, наприклад, по Миколаєву маємо і адекватне звернення, і швидкі процеси справ у суді.

Але буквально на днях, до речі, це буде поки таке неформальне звернення до Національної поліції, в Кривому Розі знову ми мали випадок перешкоджання діяльності журналісту. Національна поліція іде одразу по статті 171-й, хоча якщо аналізувати відео, там є прямі погрози життю. То, можливо, є зміст перекваліфікувати? Але це ваша справа. Ми будемо по цьому кейсу ще спілкуватись.

БРАГАР Є.В. Це питання юридичної грамотності журналістів. Вони дуже часто пишуть заяву з формулюванням "перешкоджання саме журналістській діяльності". Тут важливо, як складена заява. Я вважаю, що треба працювати з самими журналістами, щоб вони теж знали, як скласти заяву, що коли 345 прим.1, то треба писати 345 прим.1. І коли навіть така погранична ситуація, чи то 171-а, чи то 345 прим.1, то треба писати завжди 345 прим.1. З 345-ї прим.1 на 171-у завжди перекваліфікують, це взагалі не питання. А от зі 171-ї на 345 прим.1 перекваліфікувати досить важко.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую, Євгене. Власне в цьому і питання, в чому ви бачите такий рівень на даному етапі. Дякую.

БОНЮК О.П. Дякую, шановний головуючий, за запитання. Питання КРІ – це знову ж таки ще одне фундаментальне питання розвитку системи кримінальної юстиції, і я думаю тут важливо використовувати більш релевантні індикатори. Ну в світі це прийнято використовувати навіть не передачу провадження до суду, а самі вироки. Потрібно рахувати час, витрачений на провадження, релевантність часу, ресурсів, які витрачаються на провадження, суті провадження, змісту провадження. Тому ми орієнтуємось на вироки, нам потрібні вироки. Я б не порівнював би реєстрацію, тому що навіть на отій платформі захисту прав журналістів, яку ми утворили, і там, де є можливість детально обговорити з медіаспільнотою, з громадськими організаціями, з самими журналістами суть і зміст проваджень, ми доходили до певного консенсусу, що по певним провадженням невизначеність настільки велика, що не дозволяє нам досягти цього стандарту доказування поза розумним сумнівом.

Навіть буває, що це дуже часто виглядає переконливо для спільноти і для громадськості. Але ми розуміємо, що це може бути непереконливо для судді. Тому от на цій платформі, на цьому майданчику ми можемо більш детально розбирати ледь там не кожен кейс, да, от де там слабкі, де сильні сторони, і показати, в чому є проблема. Практично всі ті, що були на слуху,

провадження, раніше ще ми так детально обговорювали. Ми готові обговорювати і ті, що і зараз на слуху.

ЮРЧИШИН Я.Р. Тобто чи правильно я розумію, якихось таких системних багів зараз вказати не можна? Тут треба розглядати кожний кейс бай кейс, тобто кожну справу окремо. І розуміти, де потрібно там, умовно кажучи, посилити готовність заявників давати максимально повну інформацію і, власне, верифікувати те по тій статті, по якій, можливо, тих людей, які конкретно працюють в цьому напрямку, ми можемо говорити про якусь певну не спеціалізацію, але принаймні більше занурення в справи, які стосуються певної специфіки. Так?

Бо, наприклад, ми маємо, як би це цинічно не звучало, але кращі показники по розслідуванню справ проти нападів на громадських активістів, після того, як була створена робоча група в Офісі Генерального прокурора і, в принципі, ця справа розглядалася на такій певній системній основі. Дякую.

У мене тоді, власне, останнє питання, це про системний моніторинг. Ви вже говорили про наявність, власне, платформи, яка запущена зокрема у співпраці, я так розумію, з Радою Європи. Ми маємо хорошу по відгуках колег систему взаємодії з Офісом Генерального прокурора, де працює профільна робоча група.

Чи вважаєте ви, і тут питання до колег з Національної поліції і ДБР, чи є доцільність... Ну, по-перше, ми від свого комітету беремо зобов'язання проводити такі слухання щоквартально, щоб мати в динаміці цей момент, щоб ми чітко показували, що парламентський контроль в даному форматі працює. Тому і прошу собі зафіксувати, що ми вас будемо раз на три місяці, сподіваюся, якщо не буде гострішої потреби, викликати, функції парламентського контролю. Але чи не доцільно при структурах створити теж робочі групи, які давали контакт з представниками медіаспільноти, де би можна було проговорювати певні аспекти і знімати дискусійні речі?

Бо ми розуміємо, що такого рівня порушення, такого рівня кримінальні провадження, вони однозначно одразу будуть викликати суспільний резонанс. Останні дні нам це показують просто в повній красі. Як би ви бачили покращення системи моніторингу? Що вже робиться?

І питання до представників Нацполіції, ДБР: чи варто звертатися до вашого керівництва з пропозицією створити такого роду групу? І чи на рівні там, наприклад, Міністерства внутрішніх справ як координуючого органу у сфері правопорядку, можливо, і спільну таку робочу групу вартувало би створити? На жаль, заступник міністра пан Богдан Драп'яний повідомив, що він у відрадженому і не може бути, але ми це від комітету окремо запитасмо.

Будь ласка.

БОНЮК О.П. Якщо дозволите, я розпочну. Слід згадати ту обставину, що вже створена міжвідомча робоча група, в яку входять всі фактично органи досудового розслідування. Вона створена в Офісі Генерального прокурора. І я допускаю, що ми можемо проводити певні відкриті частини засідання цієї робочої групи, куди зможемо запросити зацікавлені сторони.

Що також важливо? Та платформа захисту журналістів, це такий більш широкий формат, який утворений в Офіс, спільно Офісом, громадськими організаціями, журналістами, вона теж дозволяє запрошувати туди і слідчих, і безпосередньо процесуальних керівників, представників органів правопорядку, і є можливість почути безпосередньо і у журналістів, і у громадськості відповіді на ті питання, які будуть цікавити, які будуть стосуватися конкретних кейсів.

Ви абсолютно слушно згадали спеціалізацію. Якраз стандарти, які я теж згадував, вони будуть сприяти культивуванню все-таки фокусу на цю категорію проваджень. Зі своєї сторони ми як Офіс можемо затверджувати такі стандарти для прокурорів, і це буде доволі таки серйозний орієнтир для них, буде спрямовувати їхню діяльність. Безпосередньо це буде опосередковано спрямовувати діяльність і слідчих, і інших правоохоронців.

В ідеалі нам би було добре мати спільний стандарт, але це буде вимагати затвердження спільного наказу.

Що ще вкрай важливо? Вкрай важливою є співпраця. І наш досвід показує, ці останні успішні випадки, про які я згадував, коли провадження були передані на розгляд суду, була продуктивна співпраця з журналістами, вони нам допомагали розкривати вчинені по відношенню до них правопорушення, і це істотно впливає на результативність і розслідувань, і потім вже судового розгляду. Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую, колеги.

КОЛЕСНИК Є.В. Хотів би підтримати колегу щодо діяльності, ефективної діяльності і площадки, і самої робочої групи. І хотів би зазначити, що у нас навіть, як і в Головному слідчому управлінні, так і в управлінні дізнання, що стосується журналістів, ці злочини перебувають в пріоритеті і вони завжди на контролі. А тому, якщо будуть якісь підстави чимось покращити роботу, якщо вважають, що десь систематичні є недопрацювання, то ми готові розглянути щодо створення певних груп якихось, навіть консультативних, робочих, якщо буде така необхідність. Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую. Ми почули, що в принципі Нацполіція готова розглянути створення такої спеціалізованої робочої якоїсь дорадчої групи.

КОСТІН С.Ю. Хотілося б доповнити наших колег. Я теж безпосередньо приймаю участь якраз в роботі спільної робочої групи під головуванням Офісу Генеральної прокуратури щодо забезпечення взаємодії якраз у розслідуванні, аналізі, вивченні кримінальних проваджень, стану досудового розслідування в цій категорії проваджень. Безпосередньо ми приймаємо рішення відповідні, оскільки у нас ці засідання робочої групи не закінчуються просто, що ми побалакали, обговорили. Є відповідні протокольні рішення, які направляються до правоохоронних органів до виконання, визначаються безпосередні строки і контролюється їх виконання.

Безумовно ми обговорюємо і стан досудового розслідування в конкретних кримінальних провадженнях, достатність доказів тощо. Тобто кожне кримінальне провадження також ми вивчаємо і в центральному апараті Головного слідчого управління, і всі вони у нас перебувають на контролі. Можу зазначити, що от із цих проваджень у нас 11 – це ще розпочаті і розслідувались до створення Державного бюро розслідувань. І на тих доказах, те, що створено, сплинув час звісно і відповідно є окремі такі труднощі щодо визначення перспективи, в тому числі і з процесуальними керівниками, в цих провадженнях, наскільки були в той час зібрані докази, які були упущення тощо. Тому ми вирішуємо це питання в робочому порядку.

Безумовно, що спеціалізація слідчих, вона важлива і в інших категоріях кримінальних проваджень, але у нас обмежена кількість складу Державного бюро розслідувань, слідчий апарат не такий великий, розповсюджується на всі територіальні управління, і в центральному апараті, не буду зараз зазначати, скільки у нас слідчих працює, але ми намагаємося визначати за цими кримінальними провадженнями найбільш досвідчених слідчих, які мають належний досвід в розслідуванні кримінальних проваджень, і відповідно вони у нас вони всі в принципі на контролі і в комунікації з нами.

Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую дуже. Євгене, у тебе є питання?

Ми переходимо до наступного нашого етапу: запитання від наших колег журналістів.

Будь ласка, Оксана Романюк, Інститут масової інформації.

РОМАНЮК О.М. Дякую, колеги. *(Мікрофон вимкнено)* ... Офісом Генерального прокурора, і завдяки...

ЮРЧИШИН Я.Р. Оксано, я попрошу, будь ласка, присісти і включити мікрофон, тому що іде запис, щоб це було не лише для анналів історії, а для роботи зокрема і наших органів. Будь ласка.

РОМАНЮК О.М. Дякую. В нас інтенсивна робота з Офісом Генерального прокурора. З початку року ми передали 110 справ в таблиці і завдяки цій роботі кількість розслідувань, кількість, вірніше, справ, які дійшли до суду, зросла на 10 відсотків порівняно з попередніми роками. У нас було падіння в 22-му році, ми об'єктивно не маємо претензій, тому що всі були надзвичайно перегружені війною і слідчі були і зараз є завалені справами, які стосуються воєнних злочинів росіян. Тому щоб вирішити цю ситуацію, ми підтримуємо звісно зусилля по оптимізації моніторингу, ми готові надавати таблицку в комітет.

Друге. Ми пропонуємо розглянути можливість навчання або якогось оновлення методологічних рекомендацій з урахуванням змін до Закону про медіа, оскільки він також впливає на бачення слідчих, кого ми вважаємо журналістами і так далі. Ну і власне підтримуємо зустрічі в будь-яких форматах і обговорення. З початку року ми обговорили деталі по щонайменше 20 порушеннях прав журналістів в Офісі Генерального прокурора.

І щоб два рази не вставати, якщо вже в нас тут є колеги з поліції. Вчора до нас звернулись журналісти, був обстріл в Полтаві, там потрапила ракета в приватний будинок. Поліцейські не пропускали журналістів, здійснюючи перешкоджання, посилаючись на статтю 237. Я не бачу в цій статті повноважень і будь-яких обмежень, які б стосувались цієї ситуації. Стаття 25 Закону про інформацію визначає, що журналіст має право доступу до місць стихійних лих, катастроф і так далі. Це був цивільний об'єкт, не йшлося про оперативну якусь зйомку, йшлося про збір суспільно важливої інформації. Тому в мене прохання ще проговорити з поліцією, можливо, якісь такі речі, тому що це стандартний випадок, з яким ми стикаємось завжди. Ось в якомусь регіоні приліт по цивільній інфраструктурі, по будинку. Приходить поліцейський і в нас відбуваються конфлікти на місцях.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую, Оксано.

РОМАНЮК О.М. Сподіваюсь, що ми це зможемо також вирішити.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую, Оксано. Це зараз більше для інформації.

РОМАНЮК О.М. Це на майбутнє, так. Я думаю, що ми, можливо, разом це якось би обговорили.

ЮРЧИШИН Я.Р. Ми говорили про потребу власне в координації зокрема зі Збройними Силами створити таку робочу групу із залученням медіаекспертів, щоб полегшити доступ. Тут трошки інша ситуація, бо це цивільні об'єкти і зрозуміло, що посилатися...

РОМАНЮК О.М. Тилові міста, так.

ЮРЧИШИН Я.Р. Самі військові говорять про те, що висвітлення адекватно інформації скоріше сприяє. Але тут я думаю, що оце момент двосторонньої комунікації по кожній ситуації. І навіть створення цих координаційних груп, чому я і говорю, що при кожній інституції доцільно теж мати, бо це не стосується ні ДБР, ні прокуратури, це конкретно можна на двосторонньому рівні вирішувати. Прохання звернути увагу. Це більше була як реакція.

Дякую Офісу Генерального прокурора за активізацію співпраці з медіаспільнотою. Дякую, Оксано. Тут в принципі як питання не було, було звернення, ми його зафіксували.

Анастасія є? Будь ласка.

СТАНКО А. Нас всіх покликали, ми вирішили скористатися нагодою. У нас ще наша юристка пані Оксана додасть.

Я тільки почну. Я головна редакторка "Слідство.Інфо", Анастасія Станко мене звати. Я тільки коротко почну з того, що у нас стався певний інцидент, назвемо його так, конфлікт можливо, через наше розслідування щодо статків керівника департаменту кібербезпеки Іллі Вітюка. Журналіст робив розслідування і поки він робив це розслідування, ми розуміємо, що за ним стежили, переслідували і врешті було використано працівників ТЦК,

стежили за ним, як ми розуміємо, представники СБУ, давали вказівки працівникам ТЦК, щоб вони йому, ну не знаю, вручити повістку чи не вручили, тому що на відео журналіст почав працівників ТЦК запитувати, чи вони до нього підійшли через його журналістську діяльність.

Все це є на відео з камер спостереження і на відео, яке зняв журналіст, і вони сказали, що ви відмовляєтеся, ми йдемо. Тобто сказати, що йому там хотіли саме вручити, ми теж не можемо. Зараз вже є певні дії з боку правоохоронних органів, за які ми вдячні. Ми, правда, пане Ярославе, не розуміємо, чому представників СБУ немає тут, тому що не тільки насправді наш кейс зараз стосується Служби безпеки України.

БАБІНЕЦЬ А. Так, чому, до речі? Запрошували їх?

СТАНКО А. А й інших журналістів, проблем в інших журналістів саме з СБУ.

ЮРЧИШИН Я.Р. Ну СБУ процесуально не веде журналістські справи. У нас функція парламентського контролю, нашого комітету, стосується конкретно журналістських справ. Чи була комунікація зі Службою безпеки? Була. Вони відповіли, що у них тривають внутрішні розслідування поки що фактів, власне. По-перше, внутрішнє розслідування в СБУ в переважній більшості засекречене, але це не в межах парламентського контролю нашого комітету, ми вже просто з проактивної позиції, оскільки це стосується журналістів, просили не засекречувати все, а те, що логічно можна засекречувати. Вони обіцяли оперативно поділитися.

На даний момент просто як би це не є наш контрапартнер. Тобто якщо ми до Офісу, до Нацполіції, до ДБР можемо фактично вимагати звіту, бо це в межах нашої компетенції, то в Службі безпеки, не розслідуючи журналістських статей, в принципі можуть нам суто і надати інформацію. Але комунікація від нашого комітету є і ми будемо пильно стежити за цією справою.

СТАНКО А. Дякую. Але я тільки додам, що ми подали запит також в НАЗК, бо розслідування наше стосувалося щодо статків родини Іллі Вітюка – керівника Департаменту кібербезпеки. І журналіст довів те, можна сказати, що видно, те, що вказано в декларації, і те, яка там реальна вартість квартири, ринкова ціна квартири, це абсолютно різні цифри.

Тому ми подали запит, але поки не маємо жодної інформації, чи НАЗК взагалі взялось перевіряти цю інформацію. І хотіли б також до комітету звернутися, що хочеться, щоб, як це іноді НАЗК робить й інші органи, за матеріалами журналістських розслідувань відкривалися справи, перевіряли інформацію, а не коли ми там просимо, подаємо численні запити і тоді вже щось відбувається. Наразі ми навіть не знаємо, чи щось відбувається насправді. Аня додасть.

БАБІНЕЦЬ А. Так. Чи можна це перевірити? Чи є це в вашій компетенції там перевірити, власне, по НАЗК те, що Настя сказала?

Я Анна Бабінець – керівниця агенції "Слідства.інфо". Власне працювала з цими камерами спостереження, робила цю історію.

У мене таке питання, оскільки представників СБУ тут немає, але, може, до представника Офісу Генпрокурора: які у нас механізми стежити за ходом розслідування? Головний. Стежити. Бо це розслідування, яке ведеться щодо працівника СБУ, який тепер на фронті. Тобто нам вже здається, що дуже складно буде провести це розслідування і завершити його.

Які у нас механізми як у представників "четвертої влади" стежити за цим? Чи все засекречено? Які у нас механізми відстежити, де саме перебуває фігурант розслідування? Так само так, як там така ж історія була з "Bihus.Info". Там же на фронті всі ці люди? Так?

Тобто до кого можна звернутися? Можливо, до комітету? Якщо нам журналістам це не дозволено перевіряти, що вони дійсно там десь служать на фронті. Ми робимо репортажі з фронту, ми поїдемо з вами...

СТАНКО А. Бо ми насправді не знаємо, чи він на фронті. Сказали в СБУ, що він на фронті. Така була заява навіть не нам. Тобто нам на коментарі не відповіли. Дали коментар Інтерфаксу і сказали, що це все, що вони можуть сказати. Ми не знаємо, як можна перевірити той факт. Тим більше, що розуміємо, що сказали, що це "Альфа", а це досить засекречений підрозділ. Тобто я дуже сумніваюсь, що у нас буде можливість самим... Але, якщо так, ми готові.

БАБІНЕЦЬ А. Хто з органів, якщо ми як журналісти не можемо, бо це таємниця і все таке, чи є якийсь механізм перевірки того, що ці люди дійсно на фронті, коли закінчиться це їхнє заслання чи як це називається? І чи буде проведене справжнє розслідування з покаранням відповідним проступку, зловживання чи як це буде визначено? І як ми можемо за цим стежити? Це, напевно, головне питання.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я зараз коротко відреагую по НАЗК. В принципі, я особисто звернувся до керівництва, щоб зрозуміти, чи матеріали взяті в роботу. Переконали, що так. Шкода, що як би проактивно це не комунікується, бо і в розмові, у мене була розмова з керівництвом Служби безпеки, було гарантовано те, що і вони надішлють запити в НАЗК та перевірити, бо це насправді...

По моменту, власне, відсилення на фронт. У нас немає одного пазлу і мені дуже прикро, що Служба безпеки це не комунікує, тобто чи це було особисте прохання людини, яка має бойовий досвід і явно затребувана на фронті, чи це було адміністративне рішення. І в першому випадку це можна зрозуміти, в другому випадку звісно етичне питання.

Стосовно перебування людини в зоні бойових дій. Там ми інформацію, скоріше за все, отримуємо, де перебуває, у зв'язку з тим, що вона буде перебувати в певній військовій частині. Я навіть сумніваюся, що навіть на запит нашим правоохоронним органам такі речі може давати Служба безпеки. Але зі свого боку в межах парламентського контролю ми будемо

гарантувати максимальне сприяння в межах і способ, те, що нам дозволяє законодавство, щоб власне і ця справа, й інші справи, незалежно від того, хто фігуранти, дійшли до завершального етапу, тобто до судового рішення. Нам надважливо як владі, як представникам органів влади показати, що справи не лише відкриваються, не лише, як це там National geographic – зловили, показали, відпустили, а чітко триває судовий процес. Це стосовно боку нашого комітету. Так, НАЗК до нас не є контрапартнером, ми можемо лише як депутати звертатися, ну але як депутат я беру зобов'язання звернутися.

Пане Олексій.

БОНЮК О.П. Ну, власне, для того, щоб ви мали можливість отримувати відповіді на всі питання, які ви озвучили, звичайно, що окрім тих, які можуть порушити базові права людини, ну не можна там на людину жучок причепити і дивитися, де вона там онлайн знаходиться. Тільки за її згодою.

БАБІНЕЦЬ А. Чому? Здається, СБУ так зробили з нашим журналістом. Чому ж не можна?

ЮРЧИШИН Я.Р. Але по цьому відкрито кримінальне провадження.

БОНЮК О.П. Да. Ці обставини якраз будуть предметом розслідування.

Власне для того, щоб ви мали можливість отримувати всі відповіді на ті запитання, які ви поставили, ми створили цю платформу.

На наступну зустріч в рамках платформи журналістські організації, які представляють вас, або ви навіть самі можете, у нас спільний чат створений, по-моєму, Анастасія є в ньому. Просто ми плануємо проговорити цей конкретний кейс, і ви безпосередньо матимете можливість поставити запитання і слідчому, і прокурору, який відповідає за це провадження.

СТАНКО А. А скажіть, будь ласка, чи можемо ми попросити тоді, чи можемо ми очікувати, що там представники так само Служби безпеки України будуть запрошені на захід? Бо ми говорили, ви пам'ятаєте, на попередній робочій групі про запрошення представників ТЦК, військових

щодо певної такої (як це сказати?) не масовості, а популярності вручення повісток журналістам як помста.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я тут прийду на допомогу пану Олексію. Запросити точно зможуть. Ми попросимо, щоб таке сталося. Але питання обов'язковості приходу, зважаючи на те, що це не процесуальний процес, тут скоріше і від доброї волі залежить зокрема і керівництва Збройних Силах і Служби безпеки. Ми можемо публічно тільки звернутися, що більша довіра власне до роботи цих дуже шанованих органів, які зараз мають найвищий рейтинг довіри завдяки тому, що вони роблять власне у зоні бойових дій, будується і на тому, що складні питання теж відверто комунікуються, є нормальне відкрите спілкування в тих моментах, яких це можливо зробити, але чи є така змога, пане Олексію?

БОНЮК О.П. Звичайно, ми можемо запрошувати... У першу чергу ми запрошуємо тих, хто відповідає за роботу на нашій стороні, на стороні обвинувачення. І вони можуть розповісти: як слідчі, так і прокурори, от які кроки вони зараз роблять.

Щодо іншої сторони, ми тут повинні враховувати аспект захисту. Тобто потенційно та особа, яка може отримати певний статус у провадженні, ясно, що вона може переслідувати мету все-таки захисту від потенційного обвинувачення. Тому що я чітко окреслив наш інтерес, ми зацікавлені, щоб це не просто розслідувати, щоб особа отримала статус підозрюваний, а потім і обвинувачений, коли провадження буде, щоб вона постала перед судом. Тому ви цей нюанс теж враховуйте. Але ми можемо всіх запрошувати. Якщо певна особа буде вважати за доцільно прийти і відкрито пояснити певні позиції, платформа це передбачає.

СТАНКО А. Просто, пане Олексію, робоча група тоді передбачалася, що ви якби такий орган, який над іншими правоохоронними органами, тобто збирає інформацію, збирає органи, запрошує і так далі. То хочеться, щоб ви такий...

БОНЮК О.П. Звичайно, ми всіх запросимо. Тут є відмінність, бачите, вона істотна. Сторона, умовно, обвинувачень, от слідчі, прокурори, от вони працюють над тим, щоб побудувати справу. Є ще інші учасники. Тому ми то можемо звернутись з пропозицією і повідомити про те, що буде така зустріч, ви можете прийти і повідомити свою позицію. Просто тут є істотна відмінність в тому, по-перше, про що вони можуть говорити, що вони можуть озвучити і звичайно, що обов'язковість чи не обов'язковість присутності. У вас точно буде можливість почути ту сторону, яка от розбудовує цю справу, і почути, що робиться.

БАБІНЕЦЬ А. У мене коротке питання. Чи відсутність пана Вітюка в Києві ускладнює розслідування?

ГАМШЕЄВА К.В. Вже до ДБР, тому що ДБР займається розслідуванням.

БОНЮК О.П. У нас забрали функцію досудового розслідування.

БАБІНЕЦЬ А. Ну ви ж можете відповідно до досвіду відповісти.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дивіться, справді, якщо це можна в межах слідства, а це якби суто як оціночне судження – ускладнює, не ускладнює – це скоріше питання до ДБР, бо воно зараз здійснюється, розслідування, саме цією структурою. А вашу позицію можна, але ми розуміємо, що Офіс Генерального прокурора цієї функції зараз не виконує.

БАБІНЕЦЬ А. Добре.

ЮРЧИШИН Я.Р. Тому це питання до ДБР.

БАБІНЕЦЬ А. Добре, тоді до ДБР. Чи ускладнює відсутність пана Вітюка в Києві розслідуванню?

КОСТІН С.Ю. *(Без мікрофону)* Воно жодним чином не ускладнює, оскільки згідно заяви журналіста Євгена Георгійовича Шульгата, він звернувся з приводу неправомірних дій представників територіального центру комплектування, співробітника СБУ, якого він ідентифікував *(не чути)* в матеріалах розслідування. Тому і згідно статті 364-ї і 171-ї

(нерозбірливо) він у своїй заяві визначив, що внесення відомості до ЄРДР і проведення розслідування по цих фактах. . В тому числі, звичайно, буде досліджений зв'язок між паном Вітюком і його участі в цих подіях, які відбувались в розважальному *(нерозбірливо)* ТРЦ, і відповідно ми будемо з'ясовувати, яка роль його була в питанні організації, чи це була самостійна якась...

БАБІНЕЦЬ А. Тобто до нього поступово дійде черга.

КОСТІН С.Ю. Або, може, він взагалі не причетний до цих подій. Ну тобто ми будемо це все з'ясовувати.

БАБІНЕЦЬ А. А кваліфікація 364-а, це зловживання. Правда?

КОСТІН С.Ю. Так.

БАБІНЕЦЬ А. А зловживання ніби ж від Вітюка у нас чи від кого?

КОСТІН С.Ю. Відносно того працівника, якого ідентифікували... *(не чути)*

БАБІНЕЦЬ А. Зрозуміло.

ЮРЧИШИН Я.Р. Там послідовність доказування, поки що пан Вітюк, там тільки припускається, що він міг надавати накази.

КОСТІН С.Ю. *(Не чути)* журналістського розслідування по незаконному збагаченню... *(Не чути)*.

БАБІНЕЦЬ А. Тобто поки його відсутність в Києві ніяк не заважає розслідуванню.

КОСТІН С.Ю. *(Не чути)* розслідувати ці обставини.

БАБІНЕЦЬ А. Добре. Тоді і розслідування швидко закінчиться.

ЮРЧИШИН Я.Р. Аня, тут у нас є певна дискреція у форматі, не дискреція, а швидко можна закрити, закінчення буквально сьогодні. Нам це не важливо, нам важлива ефективність і назва кінцевих, умовно кажучи, бенефіціарів цієї справи.

БАБІНЕЦЬ А. Ми готові сприяти у будь-який момент, що треба...

ЮРЧИШИН Я.Р. Як ми почули від Державного бюро розслідувань, зараз ніяких перепон для розслідування цієї справи немає, вона в активній фазі, як тільки буде якась інформація, яка може бути публічно оприлюднена, чи методом залучення до платформи, чи іншим методом, ми цю інформацію отримаємо.

БАБІНЕЦЬ А. Ще у пані Оксани напевно до ДБР питання. Це юрист наш. Пару хвилини.

ЮРЧИШИН Я.Р. У нас просто Ольга просила.

СКРИПНИК О. *(Без мікрофону)*

ЮРЧИШИН Я.Р. Все. Добре. Будь ласка.

МАКСИМЕНЮК О. Доброго дня. Мене звать Оксана Максименюк, я представляю журналістів-розслідувачів, у даному випадку безпосередньо про "Слідство.Інфо". Ми готували і подали заяву до НАБУ і вона була зареєстрована вранці понеділка в НАБУ, і потім в обід ми з'ясували, що...

БОНЮК О.П.. Вона вже в ДБР.

МАКСИМЕНЮК О. Я знаю, що вона в ДБР. Я телефонувала, вони сказали, що вони передають, тому що Офіс Генпрокурора відкрив провадження, відправив до ДБР. І у нас тут виникає логічне запитання. Тому що відповідно до 216-ї Кримінального процесуального кодексу вищий офіцерський склад Служби безпеки - це підпадає під підслідність розслідування справи НАБУ, а не ДБР. У своїй заяві ми наголошуємо на те, що і представники ТЦК, і безпосередньо особистий помічник пана Вітюка якраз вчиняли ці дії. І ми вважаємо, що вони були направлені, виходячи з того, що таким чином намагалися зупинити діяльність журналіста для того, щоб цей матеріал не вийшов, тому що всі події відбувалися до того, як був опублікований матеріал, безпосередньо перед тим, як журналіст звернувся за коментарем до дружини, до мами Вітюка і до самого Вітюка за коментарем. Тому ми напряму пов'язуємо ці події.

У нас виникає одне логічне запитання, тому що ця підслідність, це не підслідність ДБР, це підслідність НАБУ, чому справа зараз перебуває на розгляді ДБР, а не НАБУ? Хоча фактично ми вказуємо у своїй заяві про те, що ми вважаємо, що саме службові свої повноваження використав пан Вітюк, а не його помічник. Тому хотіли б отримати відповідь, чому ДБР розслідує це провадження, а не НАБУ?

КОСТІН С.Ю. Давайте почнемо з того, що визначає орган досудового розслідування прокурор у даному випадку. Якщо ми ці матеріали вивчимо і з'ясуємо, що нам це кримінальне провадження не підслідне, оскільки розслідування у неналежному органі досудового розслідування відповідно тягне за собою недопустимість доказів у кримінальному провадженні. Тому я думаю, що ми зараз, отримуючи всі заяви, в тому числі які до нас надійшли від Національного антикорупційного бюро України, визначимо і узгодимо з Офісом Генерального прокурора щодо напрямків розслідування. Наприклад, може НАБУ розслідувати щодо пана генерала, в іншому випадку стосовно працівників службових осіб територіальних центрів комплектування, і, наприклад, відносно працівника оперуповноваженого цього департаменту, то можуть розслідувати і Державне бюро розслідувань.

МАКСИМЕНЮК О. Так. Я в цій частині згодна.

КОСТІН С.Ю. Тобто в цій частині ми можемо поділити ці кейси. Наприклад, або буде створена міжвідомча слідча група. Тобто дайте нам час, ми розберемося з цими матеріалами і вже визначимо, хто буде його розслідувати, і визначимо відповідно з Офісом Генерального прокурора, я думаю, що визначимо належну підслідність цього кримінального провадження, щоб у вас не виникало питань.

МАКСИМЕНЮК О. Ну, просто Вітюка зіслали, виходить...

ЮРЧИШИН Я.Р. Тобто ми отримали від Державного бюро розслідувань завірення, що вивчать надану заяву, надіслану власне Національним бюро. Тобто Національне бюро чомусь таки вирішило

передати це в ДБР, і відповідно будуть по виявлених фактах і обставинах вже у співпраці з Офісом Генерального прокурора вирішувати як цю справу далі найбільш ефективно розслідувати. Тобто ми бачимо бажання з боку Держаного бюро розслідувань власне розібратися зокрема і у підслідності.

Можна подякувати. Дякую.

СТАНКО А. У мене ще є по тому кейсу, щоб я два рази сюди не ходила. Ми подали в суд на Апарат Верховної Ради України, пан Юрчишин знає, щодо того, що нам не надавали інформацію, не відповідали на наші запити щодо закордонних відряджень народних депутатів. Ми готували матеріал-розслідування про одного з депутатів - пана Арістова. Теж не зовсім розуміємо, тому що зверталися в різні правоохоронні органи, нам теж довго не відповідали, що з цим провадженням щодо саме Арістова, він був позбавлений депутатського мандату врешті. Це історія про Мальдіви, що депутат нібито їздив у відрядження, а опинився на Мальдівах. Тому ми захотіли список відряджень народних депутатів, що є якби службовими речами. Не розуміємо, як можуть бути там забороненими, прихованими і так далі. Апарат нам сказав, що вони не мають такої інформації, що викликає у нас, м'яко кажучи, подив.

Також би хотіли, щоб за цим прослідкували, щоб нам нарешті надали інформацію.

ЮРЧИШИН Я.Р. Пані Анастасіє, ми зі свого боку, тобто я особисто максимально включався, щоб така інформація була надана. Є позиція Апарату, є зараз справа в суді. Власне суд, як на мене, зважаючи на публічну значимість цього матеріал, просто скоріш за все, я не можу вирішувати за суд, але є великий шанс, що зобов'яже Апарат цю інформацію зібрати і вам надати.

Питання, чи можемо ми якось пришвидшити? Ну це на даному етапі, скоріше, хіба переконанням представників Апарату, що краще без суду це

питання вирішити. Але, ні вельмишановні правоохоронці, ні ми зараз як би якихось функціональних можливостей...

СТАНКО А. Добре. Просто хотіла, щоб була тут інформація і, можливо, офіс, я перепрошую, Уповноважений з справ людини, який також за Законом про доступ до публічної інформації, якимось більше включиться. Тому що це набуло вже масового явища, коли журналістам не відповідають на запити взагалі. Дякую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)*.

СТАНКО А. Я знаю, що це у всіх.

ЮРЧИШИН Я.Р. Колеги, оскільки це не розслідування, це трошки інший факт супроводу певних справ, ми розглянемо можливість власне зустрічі з представниками Уповноваженого, щоб зрозуміти, на якому етапі і якого рівня справи. Дякую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)* Якщо дозволите, я вже пропущу колег з "Bihus"... *(не чути)*

ЮРЧИШИН Я.Р. Добре. Тоді запрошую колег з "Bihus". Марія.

ЗЕМЛЯНСЬКА М. Дякую. Вітаю! Давайте я почну. Я Марія Землянська, я журналістка "Bihus.Info". І я хочу сказати, що випадок із нашими колегами зі "Слідства.інфо", цей злочин, який було вчинено проти їхнього журналіста задля тиску на їхню редакцію, - це яскрава демонстрація того, що непокаране зло не зникає, воно продовжується. І якщо ми не розслідуємо ці злочини, то наступного разу буде тут збиратися ще більше редакцій і ще більше справ буде у правоохоронних органів.

Хочу сказати, що про злочин щодо нашої редакції з метою тиску на редакцію і перешкоджання нашій журналістській діяльності ми дізналися в січні. Але навіть не так, ми розуміємо, що було скоєно не один злочин, а одразу кілька злочинів, тому що незаконне стеження за нашою редакцією проводилося ще в грудні. Як нам вдалося встановити, прослуховування

редакції, редакційних телефонів, приватних телефонів здійснювалося кілька місяців, рік.

Ми дізналися про це, ми зробили власне розслідування, нам вдалося частково встановити виконавців цього розслідування. Буквально наступного дня Служба безпеки відкрила справу за цим злочином. Пізніше справу передали до ДБР.

Тож у мене є кілька питань. Перше. Минуло вже три місяці, а ми досі не знаємо замовника цього злочину. Ми розуміємо, що в цій країні не так багато людей, які мають повноваження віддавати подібні накази для здійснення такого масштабу спецоперацій. Тому нам дуже цікаво дізнатися прізвище замовника цього злочину. Це перше.

Друге питання, це (скільки?) три місяці минуло: коли нарешті справа буде передана до суду?

І аналогічно до колег зі "Слідства.Інфо" у нас запитання: що з тими людьми, які, принаймні нам вже вдалося встановити, виконували цей злочинний наказ чи злочинні накази? Чи допитані вони в рамках цієї справи, цього кримінального провадження? І власне коли ми вже будемо розглядати цю справу у суді, щоб попередити майбутні подібні злочини щодо моїх колег? Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую. Запрошую до слова ДБР.

КОСТІН С.Ю. Дякую за запитання. Шановні присутні, перш за все хочу запевнити про те, що вказане кримінальне провадження перебуває на контролі у керівництва Державного бюро розслідувань. Марія Валеріївна, дякую вам також за співпрацю. Знаю, що комунікуєте зі слідчим, ознайомлювалися з матеріалами.

ЗЕМЛЯНСЬКА М. Комунікує моя адвокатка.

КОСТІН С.Ю. Ознайомлювалися з матеріалами досудового розслідування.

З приводу швидкості скерування до суду. Питання: коли кримінальне провадження буде скероване до суду? Перш за все хочу сказати, що у кримінальному провадженні призначено 9 експертиз. В подальшому, можливо, будуть ще додаткові експертизи. Дуже великий обсяг роботи, допитано понад 40 свідків у кримінальному провадженні, оглянуто великий масив відеозаписів, які в тому числі, дякую вам, надані вами, а також вилучені нами вже в ході досудового розслідування. Дійсно проведений дуже великий обсяг робіт, ви ознайомилися з матеріалами кримінального провадження, ви бачили. Тому з приводу швидкості скерування до суду, я не хочу наперед, скажімо так, забігати, оскільки ми ставимо ставку на ефективність, а не на швидкість. І встановити всі обставини вказаного кримінального провадження, в тому числі, як ви кажете, і можливих замовників у кримінальному провадженні, а не лише, скажімо так, виконавців, які виконували це провадження, вказане кримінальне провадження нами розслідується на даний час з 19 лютого, тобто ще не пройшло навіть два місяці, і, скажімо так, вже є план досудового розслідування, є тактика розроблена слідчим і ми рухаємося в цьому напрямку, щоб встановити всі обставини.

З приводу ж запитання, чи допитані вказані особи, що з цими людьми. На даний час слідчим визначена така тактика, що недоцільно допитувати цих осіб. Чому? Тому що немає ще експертиз у кримінальному провадженні. Після отримання висновків всіх експертиз, обов'язково вказані особи будуть допитані. Тому на даний час кажу, без експертних досліджень, які призначені у кримінальному провадженні, допитувати вказаних осіб недоцільно, тому що, скажімо так, ці допити не будуть повними і ефективними у кримінальному провадженні.

ЗЕМЛЯНСЬКА М. Ще у мене таке запитання. Я розумію, що це, напевно, не до вас, але все ж таки я маю його поставити. Коли припиниться ця практика, що ми людей за злочини караємо переведенням кудись? Або

звільненням, або переведенням. Це є кримінальний злочин. Є кримінальні статті Кримінального кодексу, в яких чітко визначені покарання за вчинення злочину. Чому ми досі розглядаємо переведення з одного місця в інше як покарання або (там я не знаю) все, що можна зробити.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дивіться, я тут візьму слово, бо насправді ні в Офісі Генерального прокурора, ні в ДБР, ні в Національній поліції у нас поки що немає практик такого. Є, знову ж таки, повторюся, два різних рівня. Тобто якщо людина добровільно проситься на фронт на цей момент і це не заважає слідчим діям, то ця людина мала б це прокомунікувати, тоді напевно у нас би питань не було.

Насправді це дуже небезпечна тактика – створення такого враження, що у нас власне відрядження на фронт може використовуватися в певних структурах як покарання. І ми зараз на рівні керівництва намагаємося пояснити, що так робити не варто, що дуже важливо комунікувати, якщо це особисте рішення. Бо, скажімо так, є велика імовірність, що люди самі попросилися, окей, це ж легко продемонструвати – заява, рапорт, людина сама про це може розказати.

Другий момент, про звільнення. У керівника структури в принципі окрім запуску внутрішньої перевірки, внутрішня безпека і тому подібне, і відсторонення людини – іншої можливості добитися того, щоб людина менше впливала на, власне, своїх підопічних і не перешкоджала слідству зокрема, ну, ви уявіть собі, що керівник департаменту, який здійснює слідчі дії, і далі залишається керівником департаменту, а слідство іде по працівниках цього департаменту. І логічно, що він може використовувати (буде, не буде – ми не знаємо), але точно може використовувати своє службове становище, щоб узгоджувати свідчення, підводити систему під свого захисту.

Власне, коли Олексій, скажімо так, досить обережно говорив, чи доцільно запрошувати зокрема всіх фігурантів, там на платформу, захист теж

працює, і вони теж вибудовують, а так слідство вибудовує свою тактику, так і захист вибудовує свою тактику, і вони можуть прийти і сказати те, що потрібно, так може навіть зробити злив певної інформації, щоб потім в подальшому захисті це можливо і використати. Тому тут якби...

В чому ми погоджуємось? В тому, що ми будемо офіційно і неофіційно комунікувати з керівниками тих органів, які можуть такими речами займатись, що не те що недоцільно, це підриває довіру до будь-якого процесу. Внутрішнє розслідування, відсторонення і слідство, якщо воно справді зроблено як наслідок внутрішнього розслідування, бо у нас такої інформації немає, це можна лише вітати. Тобто ми розуміємо, що керівництво не покриває своїх, тобто не намагається, щоб ці люди мали процесуальні і управлінські можливості впливати на зокрема і виконавців можливих.

Тому тут є різні ситуації. Але з чим погоджуюсь стовідсотково і сподіваюсь, ну якби колеги тут підтримають, ми будемо комунікувати, що служба на фронті – це честь. І так, нам критично необхідні люди з бойовим досвідом та люди з навиками, які дуже часто є спецслужбовці. Але якщо спецслужбовці, які тим чи іншим чином задіяні в якихось незрозумілих для суспільства діях, вони можуть власну ініціативу мати, але їх відсилати, то це складається враження, що хочуть заховати, хочуть десь відсунути і тому подібне. Цього справді не можна робити. Але це якби рішення кожного керівника.

На жаль, зараз ми маємо щонайменше два випадки, де ми можемо припускати такі дії, ваш і власне з "Слідство.інфо". Я переконаний, дуже сподіваюсь, що в подальшій комунікації керівництво відповідно Служби безпеки пояснить, чиє це було рішення, якого рівня це було рішення.

ЗЕМЛЯНСЬКА М. І чи було воно насправді.

ЮРЧИШИН Я.Р. І чи було воно насправді однозначно. І від цього ми вже будемо будувати комунікацію. Бо насправді в цих всіх справах ще одна

велика проблема – це те що, на жаль, дуже часто ми починаємо говорити вже тоді, коли фактично відповіді сформовані. Чому? Тому що був певний проміжок часу, за який колеги зафіксували, ви зафіксували, треба вже відповідати. Коли насправді ця інформація відома, набагато краще було би одразу говорити про те, що, друзі, там у нас є проблеми, у нас є ймовірно незаконна діяльність окремих представників нашої структури, ми як структура готові зробити все, щоб сприяти незалежному розслідуванню і показати результат. Це, скорше, вияв сили, а не слабкості. Чомусь у нас довгий час традиція про те, що промовчати і не сказати все, вона більш дієва. Тому з етичної точки зору вас цілком підтримую. З прагматичної точки зору відсторонень і звільнень – це, скорше, можна розглядати як позитив звісно.

ЗЕМЛЯНСЬКА М. Але це не має виключати покарання відповідно до Кримінального кодексу, якщо доведено...

ЮРЧИШИН Я.Р. І тепер останній момент. Я тут повністю підтримую пана Олексія і я дуже вдячний Генеральній прокуратурі, що ключова історія – це не передача в суд та наш показник.

ЗЕМЛЯНСЬКА М. Ефективність - ми тільки "за".

ЮРЧИШИН Я.Р. І якщо ДБР справді, ну, там у нас можуть бути питання, так, чому там не опитати зараз, наприклад, не опитати пізніше, порівняти свідчення. Але це ваша справа, ви слідчі, вас для цього найняла держава. Дякую, що, власне, керівництво тримає на контролі. І я дуже сподіваюся, що це дасть відповіді, бо довіра до своєї правоохоронної системи в умовах війни не менш важлива, ніж довіра до Збройних Сил. Чому? Тому що, якщо Збройні Сили забезпечують нас від зовнішнього ворога, зрозуміло, що міцний і об'єднаний тил – це те, що найкраще допомагає нашим Збройним Силам.

ЗЕМЛЯНСЬКА М. Дякую. І на останок хотіла сказати, що я як людина, як журналістка редакції, єдина журналістка, яка потрапила на це відео, персональні дані якої були розкриті в цьому відео, хочу сказати, що я дуже

сподіваюся, що в рамках цього, власне вже в судовому розгляді ми будемо розглядати справу не тільки щодо виконавців і організаторів цього злочину, але і щодо замовників чи замовника, якщо він був один. Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую. Я зі свого боку тільки хочу подякувати вам за роботу, бо, власне, якби вона не була настільки ефективною, навряд чи були би ті дії як наслідок вашої ефективності. Пані Марія, прошу.

МУЗИЧКО М. Дякую. Власне, я від самого початку веду цю справу і можу узагальнити, оскільки справа розслідувалася і Національною поліцією, і частково СБУ і перейшла в ДБР. То на початковому періоді Національна поліція, а саме Київська область, ми дуже активно і дуже швидко і багато пропрацювали. Тут велика подяка Службі безпеки України. Оскільки їх немає, то не буду без них коментувати. Але це було жахливо, їхня співпраця. І варто зазначити, що зі слідчим ДБР ми дуже плідно і активно працюємо. клопотання задовольняються наші. З матеріалами справи знайомимося звичайно і не знайомимося в тій частині, яка стосується СБУ.

І ось моє питання стосується того, чи, скажемо так, в період слідства були здійснені необхідні дії для того, щоб з'ясувати чи встановити, чи були належні процесуальні документи для дій працівників СБУ? Якщо ми беремо за основу, що була якась теоретично НСРД. Це дуже цікаво, оскільки в цій частині матеріалів справи я не знайомилася, тому для мене це питання залишається відкритим. Дякую.

КОСТІН С.Ю. Дякую за запитання. Звичайно, це питання, скажімо так, одне з основних, яке потребує дослідження у кримінальному провадженні. Дуже багато, скажімо так, запитів нами скеровано і проведені порядку 14 тимчасових доступів, у тому числі у Службі безпеки України, витребувана необхідна інформація. Однак вона не надає повністю відповіді на це питання, чи були належні процесуальні повноваження у співробітників Служби безпеки України здійснювати певні заходи. Тому на даний час можу сказати одне, що вказана інформацію ще отримується з інших органів в тому числі.

МАКСИМЕНЮК О. У мене теж буде запитання. Я хочу запитати у контексті більш уже детально стосовно осіб, які безпосередньо є на відео і, зрозуміло, що вони були виконавцями того, керували встановленням камер і стеженням за журналістами. У мене запитання: чи з'ясуєте ви, оскільки був витік, навіть якщо це було в рамках кримінального провадження, у будь-якому випадку витік інформації, яка становить таємницю? Якщо це було в рамках НСРД, у будь-якому випадку це таємниця слідства. Якщо ні, то це таємниця приватного життя. Мене цікавить саме в цій частині, вона була поширена на анонімних телеграм-каналх. І зрозуміло, що в цьому випадку, крім того, що з'ясувати осіб, які проводили незаконні дії, стеження, треба з'ясувати і тих осіб, які поширили інформацію з метою дискредитації редакції і безпосередньо Марії, її особисту інформацію.

Я мовчу про те, що, зрозуміло, там ще було більше відео, просто не все увійшло у публікацію, виходить, не таке цікаве було, але однозначно воно становило частину приватного життя людей, тому що вони перебували у кімнатах і там перевдягалися, там навіть була сімейна пара також, яка разом була з дітьми, діти були. Тобто це однозначно тут виходить за межі навіть будь-яких слідчих дій. І мені цікаво, чи з'ясуєте ви у контексті того, яким чином була поширена ця інформація? І я вважаю, в цьому випадку мають бути притягнуті до відповідальності і ті люди, які поширили її на анонімних телеграм-каналах, тому що таким чином це теж впливає безпосередньо на журналістську діяльність.

Ну ми не можемо її розглядати в контексті тільки однієї ситуації, це посил для всіх журналістів: якщо ви будете знімати, якщо ви будете публікувати, то ми будемо, і багато у нас є доказів того, коли особи поширюють персональні дані журналістів, не тільки "Слідства.інфо". Ми задаємо теж прекрасний кейс Михайла Ткача, коли були поширені персональні дані водіїв, а згодом було спалено автомобіль. До речі, це у мене запитання теж до Національної поліції.

Як на мене, те, що ми не змогли оскаржити в суді постанову про закриття справи у зв'язку з тим, що нам її не надавали на адвокатський запит, яких було направлено 4, і на сьогоднішній день ми знову пишемо запит: скажіть, що у матеріалах справи, оскільки суд поскасовував дві постанови про закриття провадження, знову у нас з поліцією, на жаль, у адвокатів виникають проблеми з тим, що ми пишемо запити і ніколи не отримуємо відповіді. Про постанови, про закриття проваджень я взагалі мовчу – це робиться на регулярній основі.

ЮРЧИШИН Я.Р. Так, у нас вже зараз два питання. Одне до Державного бюро розслідувань конкретно по цих людях, які зокрема сприяли поширенню приватної інформації. І друге – це до Національної поліції стосовно витребування матеріалів у справі Михайла Ткача. Я так розумію, але взагалі як системну проблему.

МАКСИМЕНЮК О. Дякую.

КОСТІН С.Ю. Дякую за запитання. Дійсно, вказаний напрямок нами однозначно досліджується. Враховуючи те, що у нас, сьогодні, скажімо так, відкрите засідання, я не буду розголошувати всі деталі, однак встановлені нами цивільні особи, які адмініструють вказані, скажімо так, ресурси, на яких були опубліковані в першу чергу, на даний час слідство триває в цьому напрямку, щоб встановити всіх осіб, а не лише тих, які виконували вказані речі, а і розповсюдили. Більш детальніше на даний час, на жаль, я не можу розповісти, оскільки є таємниця досудового розслідування, а у нас відкрите засідання. Однак цей напрямок однозначно, скажімо так, в роботі і встановлюються всі обставини.

МАКСИМЕНЮК О. Тобто в частині втручання в приватне життя будуть пред'явлені обвинувачення до тих осіб, які поширили приватну інформацію відносно журналістів.

КОСТІН С.Ю. Ну, ми як юристи розуміємо, що тут необхідно встановити перед тим ряд питань, чи це була інформація з обмеженим

доступом з грифом "таємно", чи це було незаконне порушення недоторканності приватного життя особи. Оці обставини на даний час встановлюються. І у випадку встановлення всіх цих обставин однозначно буде надана правова оцінка всім діям.

МАКСИМЕНЮК О. Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую.

КОЛЕСНИК Є.В. Дякую за запитання.

Допускаю, що, можливо, таке може бути. Але я хотів би почути, конкретні випадки, для того щоб ми могли дослідити. Бо скажу, що трапляються інші випадки, коли не уповноважена особа звертається або надані всі повноваження, той хто звертається... Якщо ви дасте конкретно по яким фактах зараз, звернемося щодо проведення перевірки всіх фактів і притягнення до відповідальності, якщо там є порушення.

МАКСИМЕНЮК О. Це кейс по Портнову, він відомий, це події 19-го року. Було порушено два кримінальних провадження за 171-ю і за 345 із значком "1". По обом було закрито провадження у зв'язку з відсутністю складу злочину. Ми змушені були іти до суду їх оскаржувати, притому ми оскаржували втемну. Самої постанови, яку ми вимагали у слідчого, який вів цю справу, ми не отримали. А це особа з повноваженнями, вона була представлена і вона була як представник потерпілих у цій справі. Тому питання до повноважень адвоката там не виникало. Більше того я хочу вам наголосити, коли ми вже звернулись до суду і суд витребував матеріали справи, то матеріали справи були надані до суду аж на п'ятий раз після того, як суд вже написав гнівний лист. І ми не можемо отримати ці постанови.

Я не знаю (питання), чому саме по справам Портнова настільки не надають відповідь.

І ще одна у нас справа є, це теж Михайло Ткач, це події 19-го року, прослуховування, яка також знаходиться в Нацполіції. Адвокат написала вже два запити туди і на жодний запит поліція не відповіла взагалі.

ЮРЧИШИН Я.Р. Оксано, давайте ми зробимо так. Я прошу, пане Євгене, можливо, ви тоді у Оксани візьміть контакти, щоб обмінялись і напряду могли комунікувати. З іншого боку, для контролю я прошу звернення на моє ім'я з переліком справ, і ми звернемось в тому, щоб надали роз'яснення, чому власне і терміни недотримані чи якісь інші аспекти. Отримаємо офіційну позицію. Вона зрештою теж буде потрібна, якщо доведеться знову ж таки ходити в суд.

МАКСИМЕНЮК О. Дякую. Це важливо, просто ми не можемо слідкувати, що відбувається в справі і відтак втрачаються процесуальні строки. В нас така історія була по Чабанам і, на жаль, в нас було закрито провадження в зв'язку з закінченням строків. Ми її поновили, але вже був втрачений час, бо нам не надали постанову про закриття.

ЮРЧИШИН Я.Р. І тут велика допомога в робочій групі в платформі. Тобто зараз у нас це є механізм, давайте його максимально використовувати, бо є системні якісь речі, які ми можемо вирішувати чи на рівні там якихось спеціалізацій, інструкцій, комунікації з керівництвом, а є речі, які "кейс бай кейс". Ну це інший формат, ніж платформа, в принципі не запрацює.

МАКСИМЕНЮК О. Завдяки офісу було відкрито повторно провадження, але, на жаль, ми втратили цей час, який дозволив би притягнути особи до відповідальності, і це ну реальна проблема, яку треба вирішувати.

ЮРЧИШИН Я.Р. Зі свого боку хочу тільки подякувати юристам, які спеціалізуються в цьому напрямку. Та я думаю, що багато в чому це те, що справи в нас вже відкриваються де-факто по замовчуванню, про що пан Олексій говорив, і те, що у нас є зростання, так як казала Оксана, на 10 відсотків передачі справи до суду. Звісно знову ж таки, це тільки проміжний результат, але багато в чому завдяки вам. Тому дуже дякую, будемо спільно добиватися відповідальності.

МАКСИМЕНЮК О. Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую.

Друзі, давайте ми зараз зафіксуємо, хто хоче?.. Ольга, Сергій. Добре. Щоб ми розуміли просто параметри нашого часу, бо у нас ще питання порядку денного. Ольго, прошу.

СКРИПНИК О.С. Доброго дня всім, колеги, всім учасникам засідання!

Мене звати Ольга Скрипник, я представляю Кримську правозахисну групу, власне, зрозумілий наш фокус. Ми не медійна організація, ми правозахисна, яка працює з 2014 року. І я думаю, що дуже позитивно чути сьогодні тут, що ми маємо багато досвіду позитивного у співпраці з Офісом Генерального прокурора. Власне, ми так само входимо до платформи і для нас це теж важливий дуже майданчик, і ми вдячні за відкритість і готовність працювати

І окремо у нас трек ще з 2016 року. Я думаю, що це один з таких чудових прикладів нашої держави, це досвід співпраці правозахисних організацій і нашої прокуратури АРК і міста Севастополя, і так само Нацполіції АРК. Тому що, в принципі, ми бачимо, що в межах того, що вони можуть, вони розслідують злочини. Злочини саме проти журналістів, в окупації в першу чергу. Тому що до цього ми говорили про те, що відбувається на нашій підконтрольній території. Мій фокус – це окупаційні адміністрації, які скоюють злочини проти наших журналістів.

Зрозуміло, що розслідування відрізняються. І в першу чергу, якщо ми говоримо про наших журналістів в окупації, особливо кримських, то розслідування іде за 146 статтею і 438-ю, зрозуміло, і 162-а – це коли обшуки і так далі. Це очевидно чому. Але якщо ми хочемо мати дійсно максимально ефективні розслідування, то, як завжди, у нас одна і та сама проблема – це імплементація норм МГП до нашого законодавства. Це дійсно набагато би, скажемо, розширило можливості розслідування, особливо в контексті всіх

майбутніх наших процесів як в Міжнародному кримінальному суді, дай боже, і трибуналу по агресії, і так далі.

Але що стосується перешкоджання журналістській діяльності, то тут, зрозуміло, у нас виникають складнощі щодо наших журналістів, тому що здебільшого мова іде про так званих громадянських журналістів. Зрозуміло, що в окупації ви не будете ходити з прес-картою, вони не працюють в медіа. І відповідно, тут я хочу пані Оксану Романюк підтримати, я думаю, що для нас всіх було б корисним, ми не ставимо собі мету, щоб обов'язково було якомога більше розслідувань по 171-й.

Напевно, це більше про максимально ефективне розслідування хоча б в межах, які ми зараз маємо без ратифікації Римського статуту, який потрібен для ефективності. Про те, щоб ми в рамках, назовемо це, спільного навчання прийшли до того, щоб і ми як правозахисники, і ті, хто працюють в окупації, і ви як в першу чергу органи, які займаються слідством, могли б продумати і проговорити, що буде корисно для того, щоб в рамках розслідування дійсно ці люди, які позбавлені волі або в інший спосіб постраждали від дій окупантів, щоб ми розслідували їх не просто як цивільних осіб, а власне все ж таки як журналістів, розуміючи, що вони громадянські журналісти. Але з точки зору злочинів росіян нам дуже важливо доводити, що вони не просто цивільні, що вони все ж таки виконували певну професійну діяльність. І друге, що особи, які скоїли цей злочин, вони знали про те, що людина дійсно вела журналістську діяльність. Ну тобто щоб ми могли доводити, що окупанти цілеспрямовано переслідують наших журналістів, які там працюють в окупації.

І зрозуміло, тут якраз в контексті нового законодавства про медіа нам важливо проговорити, я думаю, більш такий практичний аспект, це вже не для публічності, але для того, щоб ми могли більш ефективно надавати ту інформацію для слідства, яка допоможе слідству розслідувати оці зв'язки, що людина журналіст і що окупант прекрасно знає, кого він переслідує і

переслідує саме за цю діяльність, а не просто так проводить обшуки. І це було б ефективно.

Плюс додаю, що це так само буде важливо і до розслідування щодо злочинів проти журналістів після 22-го року. Ми також маємо досвід роботи в Херсонській і Запорізькій областях. І це викрадення наших цивільних, і частина з них дійсно вели журналістську діяльність, їх перевозять до Криму. І от якраз тут, скажемо, практика Росії, вона така, що вони намагаються цих журналістів, активістів, блогерів висвітлити, ну не тільки висвітлити, а в рамках кримінальних проваджень, які ми маємо, бачимо від росіян, вони максимально намагаються їх показати як комбатанти. Але в контексті звільнення цивільних заручників і окремого треку держави щодо перемовин нам якраз дуже важливо мати аргументацію не тільки від нас як громадянського суспільства, а й від слідства, а ще краще на рівні вже суду про те, що це цивільні особи, які виконували професійну діяльність.

І тому я знову повертаюся до того ж самого питання про нашу співпрацю. Можливо, пане Олексію, це може бути окремою темою нашої платформи і окремої спецзустрічі, щоб просто проговорити цей аспект. Це саме важливо в контексті воєнних злочинів, щоб ми в рамках нашого законодавства могли допомогти слідчим, а ми бачимо, що інколи слідчим важко, вони розуміють, що це по факту журналіст, але як в рамках нового законодавства про медіа нам прив'язати, що це дійсно журналіст і що це дійсно є зв'язок, що окупант переслідує за таку діяльність. Тому така пропозиція, яка може нам дійсно допомогти в цій частині щодо воєнних злочинів, які скоюють росіяни.

Дуже дякую за увагу.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я зі свого боку дуже дякую, власне, вашій правозахисній організації, всім правозахисникам. Бо якщо тут, то ми ж то маємо з ким працювати по тому, щоб злочини розслідувати, то в принципі, зрозуміло, що ті злочини, які вчиняють проти українських журналістів, а

станом на зараз за даними Інституту масової інформації ми маємо 78 вбитих журналістів не лише комбатантів, то зрозуміло, що нам треба хоча б в тій компетенції, в якій ми можемо встановити справедливість, максимально в цьому напрямку працювати.

Пане Олексію.

БОНЮК О.П. Так, безумовно, ми вітаємо цю ініціативу. Буквально ми почали її обговорювати напередодні. Нам потрібно провести окрему зустріч на нашій платформі, яка буде присвячена воєнним злочинам, і або спільно на цій зустрічі обговорити оцей аспект злочинів по відношенню до наших співгромадян у Криму, які є, як ви сказали, громадськими журналістами. Я думаю, що у нас тут жодних не буде перепон для того, щоб розслідувати саме їхню діяльність як журналістів, тут певні взаємодії з вами. Ми вже, мені здається, раніше це питання обговорювали, тому це повністю вітається. Ми підтримуємо цю ідею.

СКРИПНИК О.С. Чудово. Дякую.

Я додаю просто, що у нас також є полонені журналісти, щонайменше по Криму, це зараз у нас 17 наших українських і кримськотатарських журналістів, і також ще Наріман Джелал, який є заступником Меджлісу, він ув'язнений не лише за те, що підтримав публічно Кримську платформу, він також займався і журналістською роботою в Криму – висвітлював порушення. От, власне, щонайменше 18 людей, це тільки ми говоримо про кримські сфабриковані росіянами справи, і, власне, це важливо. І плюс зараз у нас все більше людей в окупованому Криму, вивезених з півдня, і от їх вже в принципі звинувачують виключно по таких, умовно, комбатантських статтях: шпигунство, акт міжнародного тероризму – типу вони там всі співпрацювали з СБУ, зрозуміло, без жодних доказів. Але офіційно Росія вважає їх комбатантами, і нам важливо мати оцю нашу теж перевірену слідством в першу чергу позицію, що це цивільні і ми можемо це довести в рамках наших розслідувань.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую. Ми зі свого боку як Верховна Рада, ми з колегами зареєстрували Постанову про звернення до міжнародних організацій стосовно власне фіксації, те, що цивільні журналісти – це цивільні в полоні і просимо максимально включитися в процедуру їх звільнення. Справді, ми зараз маємо понад 26, тобто зараз по двох колегах з'ясовується інформація, але фактично маємо вже цей компонент.

І особлива увага до кримських наших колег, бо справді дуже позитивно, що "Репортери без кордонів", що міжнародні організації їх сприймають як цивільних журналістів, надають їм цей статус. Відповідно ми можемо принаймні з цього боку теж його використовувати максимально, якщо ми будемо йти за, власне, зокрема і журналістською діяльністю. Звісно, це посилить наші позиції, дуже сподіваюся, у майбутніх процесах.

Стосовно ратифікації всіх необхідних міжнародних норм ми працюємо. Є нюанси, але максимально будемо сприяти. Дякую.

Сергію.

ТОМІЛЕНКО С.А. Шановні колеги, від Національної спілки журналістів України дійсно ми вітаємо цю ініціативу про щоквартальні публічні звіти і ми розраховуємо, що дійсно це буде такий парламентський контроль, де ми можемо системно говорити ті проблемні і резонансні питання, які є. І ключове, звичайно, ми б хотіли, щоб ми всі разом звітували про прецеденти, про покарання винних в атаках і порушенні прав журналістів.

І прецеденти нам важливі, бо знову ж таки, якщо ми зараз говоримо і ми висловлюємо солідарність колегам із "Bihus.Info", але фактично коли вже досягнуто такого масштабного якби резонансу міжнародного і прецеденту, і тут повторення із "Слідством.інфо", то фактично ми всі розраховували, що вже перший громадський поголос широкий, він зупинить. Оскільки зараз у нас виникла друга ситуація, то так само ми розуміємо, що навіть сьогоднішня зустріч, вона не гарантує, що не проявиться третя ситуація. Тому все ж таки

ми б хотіли фіналізації, і тому оці щоквартальні звіти, вони дійсно будуть корисні.

У мене пропозиція, можливо, в іншому форматі, оскільки ми говоримо про воєнні злочини, ми все одно, зараз концентруючись на правах журналістів в мирній, ну там контрольованій Україною території, ми все одно розуміємо, що ключова загроза – це Росія, Росія і вбиває, і порушує права журналістів і медіа, то відповідно теж створити певний якийсь такий майданчик або щоквартально, або щопівроку, але теж розглядати питання стану розслідування і документування воєнних злочинів Росії проти українських журналістів і медіа.

Ми зокрема як Національна спілка журналістів України провели в Харкові публічне слухання. І я хочу подякувати представникам Національної поліції і прокуратури за те, що у нас були, брали участь. Зараз ми готуємо в Дніпрі, в Запоріжжі заслуховування стану справ. Це складно, зрозуміло, зараз покарати Росію, але водночас виникає питання, що не всі злочини належним чином задокументовані і відповідно у нас є прецеденти по зруйнованій редакції в Харківській області, але самі журналісти і ці кейси достатньою мірою не зафіксовані як руйнування або журналісти, можливо, до кінця не розуміють, що робити. Тому ми б пропонували все ж таки, ми розуміємо, що важливо і там, де на тимчасово окупованій території ми не можемо пряму дію робити, але ми можемо принаймні допомагати журналістам, які постраждали, або зараз, під час обстрілів, коли обстріли готелів і в Харкові були останні. То ми бачимо, що частина кейсів належним чином не задокументована і відповідно по них не буде покарання. Тому ось ця пропозиція.

Ще у мене також два акценти. Перший. Я хотів би звернутись насамперед до парламентського комітету, але як би загалом до правоохоронців (ми цінуємо цей діалог) визначити і фактично, щоб ми спільно, і громадські організації, і інші колеги, подали певний якийсь список

тих кейсів, тих справ, які резонансні і які дуже важливі, але по яким реально вже роками ми не бачимо прогресу, але які принципово пріоритетні.

Зокрема ми говоримо про те, щоб все ж таки був прогрес або ми розуміли, як ведеться стан розслідування у вбивстві журналіста Вадима Комарова. Вже скоро буде 5 років як вбили в 2019 році, це була дуже резонансна справа, журналіста при виконанні. Все як би порушено було і внесено там в 2021 році Генеральним прокурором Венедіктовою і було спеціальне заслуховування в Офісі Генеральної прокуратури. Поліція і слідчі звітували, 1700 свідків було допитано, але жодного підозрюваного і відповідно жодного сигналу, насамперед там для черкаських журналістів, спокою, що відповідно не повториться і буде пріоритетно розслідувано, цього немає.

Я би пропонував, можливо, все-таки ми б допомогли і скласти певний якийсь список отаких ситуацій, це і вбивство Павла Шеремета, й інші резонансні ситуації, щоб по ним ми теж дивились не лише в оперативних справах.

І на фінал я хочу ще висловити солідарність колегам із агентства "Район.in.ua" (тут присутня пані Наталія Пахайчук, яка представляє керівництво "Район.in.ua") і зацентувати увагу на ситуації із перешкоджанням журналістській діяльності за межами України. Зокрема була застосована сила і вилучена апаратура журналістів-розслідувачів: спочатку Михайла Ткача, "Українська правда," і потім повторилося в Польщі ганебна ситуація із нашими колегами із "Район.in.ua", щоб ми теж напрацювали якісь дієві механізми впливу допомоги українським журналістам і насамперед по "Район.in.ua" на сьогодні найпроблемніша ситуація. Я думаю, пані Наталя проінформує, але найпроблемніша, що двоє журналістів вони зараз мають заборону взагалі на в'їзд в країни Шенгена, плюс апаратура вартісна не повернута.

І ми як Спілка журналістів намагаємось і через Європейську міжнародну федерацію журналістів, у нас є верифіковані всі заяви, вони допомагають такому громадському контролю. Але це знову ж таки дуже важливо – захистити українців і українські медіа за кордоном. Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую. Тут, власне, були пропозиції. Я думаю, що по військових злочинах вже була реакція пана Олексія. Працюємо.

По пріоритетних справах, ну, я б не називав їх пріоритетними, бо у нас кожна справа по журналісту. Я би говорив про задавлені справи, тобто там, де йде тривалий період часу, щоб ми розуміли в чому проблема, на якому етапі є такий перелік. Я думаю, з боку наших журналістів було б дуже добре отримати, ми від комітету можемо окремо власне надіслати для звіту чи ініціювати публічний звіт, але тут, думаю, нам краще мати фактаж, який можна сказати.

З боку нашого комітету ми звернулися і до Комітету культури та інформації польського Сейму і прав людини щодо ситуації з українськими журналістами. Через наше Міністерство закордонних справ, через посольство з'ясували, що ці справи знаходяться зараз на контролі голів відповідних комітетів. Ну, чекаємо відповіді. Звісно, якщо вона не буде в певних розумних межах, то будемо додатково питатися.

Дякую, пане Сергію.

Пані Наталю, ви коротенько, можливо, ви тоді адресно, бо я так розумію, що справи, подані і в українській юрисдикції.

ПАХАЙЧУК Н. Добрий день! Мене звати Наталія Пахайчук, я представляю інформаційне агентство "Район.ін.юа".

Напевно, тут я можу лише нагадати цю історію і понарікати, але з нашою редакція сталася ситуація: свободу слова прищемили там, де не чекали, в Європейському Союзі. Наші два колеги розслідували питання торгівлі Російської Федерації та Європейського Союзу зокрема в Польщі. Для нашої області дуже чутливим питанням є блокування кордону і звісно ми

висвітлювали, стежили, що відбувається на Ягодині та інших пунктах пропуску.

Після ситуації з колегою Ткачем ми вирішили підтримати цю серію публікацій і поїхали на кордон Польщі з Російською Федерацією під Калінінградську область. А там не було жодних блокпостів від польських фермерів, абсолютно вільний рух як автомобільного, так і залізничного транспорту. І по правді сказати, туди, куди ми їхали, не встигли добратися, тому що зупинилися у місті Бранево, вийшли на прогулянку і побачили вагони із скрапленого газу, яких було дуже багато, вугілля – дуже багато.

Це пофотографували, але затримали і зараз інтерпретують як за фотофіксацію гідроелектростанції в межах міста. Насправді йдеться про 30-ті роки ХХ століття гідроелектростанцію. Там наші журналісти сфотографували качок. Але ці фотографії і саме оцей інцидент, де затримані були наші журналісти в центрі міста, вони стали зараз підставою відкриття справи за шпигунство в Польщі, хоча коли наших журналістів відпускали, претензій до них не було. Справа насправді відкрита заднім вже числом, пізніше. Тому що якби вони були на той момент підозрюваними, напевне їх би не випустили з конвоєм з країни.

Більше доби наші журналісти були затримані, після того АВW зробили припис на депортацію як особи, які становлять загрозу національній безпеці Польщі, і вже прикордонники виконали цей наказ і от просто відправили наших журналістів на кордон, у пункт пропуску Ягодин. При цьому у наших журналістів забрали всю техніку, і особисту, і редакційну, вона перебуває зараз там. Це дуже сильно впливає на роботу нашої редакції. Ми зараз суттєво обмежені у спроможності виробничій. Замість того, щоб робити свої новини, знімати свої сюжети, ми листуємося з консульством та іншими установами, щоб нам хоча би техніку повернули, аби могли продовжувати працювати.

Тому ми також звернулися до польського адвоката, який би допоміг нам зараз пройти процедуру оскарження депортації, адже журналісти наші повинні мати право їздити і не боятися бути депортованими, тому що йдеться не просто про наших двох колег, це йдеться про всіх журналістів, які завтра можуть поїхати в Польщу, а їх звідти видворять. І наш адвокат, я його зацитую, так сказав, що важко втриматися від враження, що статтю 32 Закону про іноземців було використано або перетлумачено для цензури незручної для влади інформації (ну йдеться про польську очевидно) про те, що Польща толерує торгівлю з Росією. Незважаючи на публічні заяви, це є порушення свободи преси...

ЮРЧИШИН Я.Р. Пані Наталю, я мушу вас трошки перервати, бо ми обмежені в часі. Ми, на жаль, обмежені у можливості впливу на польську сторону. Підкажіть, будь ласка, чи були звернення до наших правоохоронних органів стосовно цих дій, власне на контролі якого органу вона перебуває? Це дуже важливо, щоб ми теж...

ПАХАЙЧУК Н. Ми зверталися всюди, але наша справа наразі лише в Міністерстві закордонних справ. А безпосередньо нею займається Українське консульство у Гданську.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую. Ми з боку комітету точно будемо максимально сприяти, щоб ця справа розвивалася. Висловлю слова подяки за вашу роботу і з боку комітету ми в принципі будемо намагатись робити все, що можемо, для того щоб вирівняти ваші права. Моментами, здається, що ми можемо показати рівень взаємодії влади і журналістів деяким країнам Європейського Союзу набагато краще, ніж вони нам. Дуже вам дякую.

Друзі, в мене ще по запису один виступ від пані Янкіної. І ми на цьому підведемо ризику по нашому цьому питанню, бо в нас ще є процедурні. Людмило, прошу.

ЯНКІВ Л. Дякую дуже. Добрий день, колеги. Я би хотіла говорити про дві тематики, обидві вони спрямовані на тих журналістів, по тематиці

журналістів, які в нас зараз є викраденими на окупованих територіях. Як ви вже, пане Ярославе, зазначали, у нас є зараз 26 журналістів щонайменше. Їх насправді значно більше, їх понад 30, але частини з них ми не можемо називати їхні імена, тому що їхні родичі досі перебувають на окупованих територіях і їх також потрібно захищати.

Що перше я хочу говорити про тих журналістів, про долю яких на зараз невідомо, тобто дві журналістки - це Ірина Левченко і Вікторія Рощина, це ті журналістки, про долю яких нам зараз невідомо, тобто це ті люди, які були викрадені збройними силами Росії, і де їх утримують, наразі невідомо. Я би хотіла просити про посилення тиску на Червоний Хрест, тому що це по суті єдина організація зараз, яка на території Російської Федерації, на окупованих територіях має мандат щодо пошуку цих людей, і наразі ми не маємо від них жодних даних про те, де утримують наших журналістів Вікторію і пані Ірину.

У нас є ще список журналістів, яких ми шукаємо і не маємо даних. Я готова знову ж таки передати ці імена. Але от наприклад по справі Вікторії Рощиної, після викрадення за моєю заявою спільно з Севгіль Мусаєвою ми звернулись до Офісу Генерального прокурора і кримінальне провадження по факту викрадення, незаконного позбавлення свободи, було відкрито. Ми слідкуємо за розслідуванням. Офіс Генерального прокурора періодично дає знати про рух слідства.

Але питання в тому, що в нас немає можливості, немає доступу і нам потрібно якимось чином вже посилити тиск на Червоний Хрест і, можливо, ще сформувані звернення до омбудсмена російського, яка також відповідальна за те, щоб повідомляти, я маю на увазі пані Москалькову, за те, щоб повідомляти де знаходяться наші викрадені журналісти. Тому що частину з них спочатку після викрадення, по-перше, я маю на увазі зі списку 26-ти, по-перше, поміщають в неофіційні місця несвободи, тобто це якісь підвали, це якісь катівні неофіційні. Відповідно ні від Москалькової, ні від Червоного Хреста неможливо добитися, де цих людей утримують, тому що

вони відмежовуються від того, щоб шукати наших людей і взагалі повідомляти нам де їх утримують.

Оксана ще хотіла додати.

РОМАНЮК О.М. Я додаю.

ЯНКІВ Л. Так, додавай.

РОМАНЮК О.М. У мене пропозиція, давайте зробимо дійсно засідання комітету, присвячене воєнним злочинам росіян проти медіа. Тому що ми лише вчора дізналися інформацію, ну вчора-позавчора, про Дмитра Хилюка, який незаконно затриманий в Росії, що виявляється, у Міжнародного Червоного Хреста були дані про Хилюка. Ми всі ходили, всіх питали, ніде не було цієї інформації, слідства не було. Це по-перше.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую за пропозицію. Я думаю, що ми можемо запросити власне представників і ОБСЄ, і Червоного Хреста.

РОМАНЮК О.М. Так-так. Міжнародні організації запросити – раз.

І друге. Пані Ольга дуже слушно заявила, що наших журналістів Росія представляє як військовослужбовців. Я пропоную, можливо, запросити представника Міністерства оборони або представників Міністерства оборони, попросити їх зробити доповідь, чи були ці журналісти взагалі, чи числилися вони десь як військовослужбовці, щоб у нас було одразу підтвердження чи спростування цієї інформації.

ЮРЧИШИН Я.Р. Давайте ми пропрацюємо цю інформацію.

РОМАНЮК О.М. За нашими даними вони жодним чином не пов'язані з військовою службою, виключно журналістська діяльність, і Росія просто маніпулює. І було б важливо це донести до міжнародної спільноти в тому числі.

І у нас багато кейсів, пов'язаних з воєнними злочинами Росії, тому було б добре їх проговорити.

І у мене одразу пропозиція. У нас 3 травня буде Всесвітній день свободи преси, 3 травня – це в нас п'ятниця. Я не знаю, наскільки... Ну, можна на наступний тиждень...

ЮРЧИШИН Я.Р. Дивіться, колеги, це не проблема, ми не прив'язані до дати, бо ця проблематика, вона буде, на жаль, ще довгий час мегаактуальною. Так от, дуже дякую за пропозицію. Ми з колегами розглянемо і запропонуємо, коли це можна зробити і в якому форматі. Ми звернемося і зараз в принципі за даними вже слухань до Червоного Хреста, підготуємо звернення будемо просити вас надати цю інформацію.

І по переліку тих людей, щодо яких у вас немає інформації, надайте нам, будь ласка, цей список, ми по своїм теж офіційним і неофіційним каналам будемо з'ясовувати те, що з ними відбувається. Точно виглядає, що це окремий великий момент, дуже дякую Ользі, яка розпочала, Сергію, вам, що ви звернули увагу, ми обов'язково це обговоримо, але дуже показує, тобто якщо на українській стороні наша функція – це зробити невідворотність покарання, то в Росії – це не допустити фактично вбивства людей і знищення людей, просто рівень загроз.

Дуже дякую.

ЯНКІВ Л. Дякую Оксані. Це дійсно і Павло Хилюк, кейс, це те, про що я хотіла говорити. Але питання ще в тому, що варто нам всім розуміти і, напевно, якимось чином ще раз додатково роз'яснити, в чому проблема взагалі надавання статусу комбатанта журналістам, які були насильницько викрадені. Тому що, по-перше, викрадення журналістів – це порушення міжнародного гуманітарного права. Вони мають бути додатково захищені, по-перше, нашою державою, в тому числі міжнародним гуманітарним правом.

Але суть ще в тому, що після того, як їм надається статус комбатанта, що є підміною понять, тому що проти цих людей було здійснено воєнний злочин, і як тільки держава Росія надає їм статус комбатанта, що це означає

далі? В стратегічній перспективі держава Росія позиціонує цих людей як комбатантів, яких вона матиме право утримувати до кінця війни. Тобто якщо ми говоримо про те, що цих людей має бути повернуто негайно, тому що вони журналісти, це цивільні особи, і ми маємо наполягати на тому, і вербалізувати всьому цивілізованому світу, ОБСЄ, Червоному Хресту, що ні в якому разі таких людей не можна вважати комбатантами, і вони ні в якому разі не мають приймати те, як Росія кваліфікує нібито скоєний злочин, цих людей не можна вважати воєнними злочинцями, цих людей не можна вважати комбатантами, тому що це цивільні особи. Росія порушує міжнародне гуманітарне право і вона їх має негайно повернути. Якщо ж міжнародна спільнота нас не почує, Росія робитиме вигляд, що вона має цих людей утримувати, вибачте, довічно або там до кінця війни, і коли цей кінець настане, ми не знаємо.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дуже дякую, Людмило, за звернення на ці дуже важливі питання. Справді це вартує окремого нашого засідання з окремим переліком запрошених, хтось буде перегукуватися, хтось як міжнародні організації, ймовірно представники Координаційного штабу з питань звільнення полонених в тих можливостях, які вони можуть нам вказати і дати, будуть іншими. Колеги, у нас в функціях парламентського контролю власне є такий серйозний напрямок.

І у нас не прозвучала ще одна досить резонансна справа. Я попрошу дуже коротко Національну поліцію дати інформацію в межах, дозволених слідством, справа Юрія Ніколова. Так, за інформацією від самого Юрія, він спостерігає певне якесь гальмування і намагання перевести справу в адміністративне провадження, тобто пом'якшення вини. І він публічно заявляє про те, що є проблема з пошуком, власне, встановленням, коректніше, замовників.

Скажіть, будь ласка... Юрій зараз, власне, у відрядженні і не мав можливості бути, але я думаю, що для суспільства було би важливо почути, що у нас по цій справі.

ГАМШЕЄВА К.В. (*Не чути*) ... Після затримання тих осіб тепер настала черга зібрання їх доказів. Докази в нашому кримінально-процесуальному законодавстві – це тривалий процес досить. Саме з цим пов'язане таке трошки затягування. Бо у нас ідуть клопотання, клопотання до суду, ухвали суду. Потім отримання за ухвалами інформації і її аналіз. І, на жаль, саме це займає досить тривалий проміжок часу. Справа ні на хвилину не зупиняється. Просто зараз іде аналіз зібраної інформації, отриманої в результаті тимчасових доступів.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую дуже за цю інформацію. Дуже сподіваюся, так як у керівництва ДБР, власне, резонансні справи на особистому контролі, що у керівництва...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А можна?

ЮРЧИШИН Я.Р. Ми, на жаль, вже "вибігли" з часу.

(Загальна дискусія)

ЮРЧИШИН Я.Р. Так. Ми, на жаль... Можна буде в персональному форматі з'ясувати. Юрія запрошували і повідомляли всі можливості задати всі питання, які він хотів. На жаль, це не сталося.

Але ми дуже сподіваємося, що керівництво поліції, незалежно від того, що там, можливо, хтось задіяний і, можливо, з якимось колишніми статусами, це питання буде обов'язково на персональному контролі.

Дякую всім учасникам, власне, нашого такого парламентського контролю. Дуже дякую представникам правоохоронних органів за в першу чергу вашу роботу. Я думаю, що питання і гострота питання вчоргове продемонструвало, наскільки суспільство чутливо ставиться до такого стану справ. Ми від імені комітету, власне, запрошуємо вас через три місяця прийти і показати динаміку, щоб ми могли знову ж таки говорити. І дуже

сподіваюся, що у нас не з'являться нові резонансні справи, які потребуватимуть додаткового обговорення. Але систему характеризує не помилка, а реакція на неї. І дуже сподіваюся, що у нас і буде про що розповісти за результатами по цьому питанню.

Дуже всім дякую.

Ми, колеги, маємо ще одне питання.

Проект рішення по направленню до Офісу Президента звернення ви маєте. Пропозиція - проголосувати. Хто – за?

ШВЕЦЬ С.Ф. За? Проти? Утримались? Один відсутній, інші – за.

ЮРЧИШИН Я.Р. Друзі, чи є в "Різному" питання? Немає. Тоді оголошую наше засідання сьогоднішнє закритим. Дуже дякую всім за роботу.